ఎరవింగని చేప

రొదచేసుకుంటూ వచ్చి ఆగిన మోటారు సైకిలు చప్పుడూ, దాని వెను వెంటనే ''హల్లో డాక్టర్ మీనాదేవిగారూ, గుడ్ మార్నింగ్!" అంటూ చేసిన అభి నందనా, ఇవి రెండూ వింటూనే, అంత 'బిజీ'లోనూ తల పైకెత్తి చూసింది డాక్టర్ మీనాక్షి.

దాదాపు ఆరడుగుల నిండయిన విగ్రహం. వచ్చని ముఖంమీద నున్నగా నల్లగా గెడ్డం ఆనమాలు. ఖరీదయిన పొన్నూరు ఖద్దరు పంచా, భుజంమీద మడ తలు పెట్టిన గోధుమరంగు ఖద్దరు సిల్కు కండువా - కాళ్లకి హాఫ్ బూట్, కళ్ళకి చలవ అద్దాలు - నవ్వుతూ నలభయి ఏళ్ళ ఆసామి మెట్లెక్కుతున్నాడు.

''ఎవరీయన చెప్మా, ఎక్కడో చూసినట్టుంది!" అనుకుంటుండేలోగానే చటుక్కున జ్ఞాపకంవచ్చి, హాల్లోకి అడుగు పెడుతున్న అతనితో ''హల్లో, రండి రెడ్డిగారూ! అలా కుర్చీలో కూచోండి. ఊఁ, ఎలా వున్నారు మీ మిసెస్?" అంది మీనా.

''ఏవిటి, నేను ఇంకా మీకు జ్ఞాపకం ఉన్నానా? నెల్లాళ్ళ క్రితం ఓమారు మీ హాస్పటల్‌కి వచ్చాను. ఈలోగా మరిచిపోయారేమో - ఎలాగా పరిచయం చేసుకోవటం అంటూ ఆలోచిస్తున్నాను ఇంకా నేను."

''నయం. ఎందుకు జ్ఞాపకం లేరూ? నెల్లాళ్ళ క్రితం మీ మిసెస్‌ను పరీ క్షించమని తీసుకవచ్చి టానిక్ రాసిస్తే పట్టికెళ్ళారు. మీరు మ్యునిసిపల్ ఆఫీ సులో...."

"కౌన్సిలరును. అయితే మీరునన్ను బాగా జ్ఞాపకం పెట్టుకున్నారన్న మాట!" అంటు రెడ్డి నవ్వుతూ కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఆ నవ్వులో "నేను బాగా జ్ఞాపకం వున్నానే డాక్టరుకు'' అనే గర్వరేఖ ఒకటి క్షణకాలం మెరిసి మాయం అయింది.

''ఏవిటి ఇలా వచ్చారు?'' అంది మీనా.

''అబ్బే! మీరిచ్చిన టానిక్కు మా వాళ్ళకు బాగా పడింది. ఇప్పుడు బాగా ఆరోగ్యంగా ఉంది. మళ్ళీ తీసుకువచ్చి చూపించమంటారో ఏమో అడుగుదాం అనీ, మీ ఫీజు ఎంతో తెలుసుకొని ఇచ్చి వెళదాం అనీ వచ్చాను.''

''ఫీజు ఇచ్చేటంత నేను ఏం వైద్యం చేశానని? ఏం ఇవ్వక్కర్లేదు. ఆరోగ్యంగా ఉంది అన్నారు. అదే ఫీజు.''

డాక్టర్ మాటలకి సంతోషంతో ఉక్కిరిబిక్కిరయి, కొంతసేపు ఏం మాట్లాడకుండా ఉండిపోయి, ఆ తర్వాత ''మీరెంత ఉదార హృదయులండీ! మీ రూపంలాగే హృదయంకూడా ఎంతో సుకుమారం అయింది'' అన్నాడు రెడ్డి.

టేబిల్ మీద ఉన్న పేపర్ వెయిట్ ఇటూ అటూ దొర్లిస్తూ, రెడ్డి మాటలకి సిగ్గుతో బుగ్గలు ఎరుపెక్కి ''మరీ అంత పొగడకండి'' అంది మీనాదేవి. ముఖానికి మరింత అందాన్నిచ్చిన ఆ సిగ్గులమొగ్గని కళ్ళతోనే తాగుతూ ''నిజం డాక్టర్! ఊళ్ళో ఎవర్ని అడగండి - మిమ్మల్నీ, మీ అందాన్నీ, హస్తవాసినీ, అన్నిటికీ మించిన మీ ఆర్ద్ర హృదయాన్నీ ప్రశంసించేవాళ్ళే ప్రతీవాళ్లూ'' అన్నాడు రెడ్డి.

''చాల్లెండి'' అంది మరింత కుంచించుకుపోతూ డాక్టర్ మీనాదేవి.

''ఏవిటి? నా మాటంటే నమ్మకం లేదా? పోనీ, ఒట్టు వేస్తాను పట్టండి'' అంటూ చెయ్యి జూపాడు రెడ్డి.

ఇంతలో డాక్టర్ మీనాదేవి తొట్రుపడుతూ లేచినిలబడి మరీ గౌరవిస్తూ ''రండి....రండి'' అంది. 'ఎవర్ని చెప్మా లేచినిలబడి; నేను వచ్చినప్పుడు కూడా లేవలేదిమే' అనుకుంటూ అప్రయత్నంగా వెనుదిరిగి చూశాడు రెడ్డి.

అయిదున్నర అడుగులలోపు మనిషి. సన్నగా, పీలగా, నల్లగా ఉన్నాడు. రేగిన జుట్టు, లోతుకి పీక్కుపోయిన బుగ్గలూ, సామాన్యమైన రంగు పేంటు, తెల్లషాకూ వేసుకున్నాడు. వయస్సు నలభై లోపు అయినా, సరిఅయిన పోషణా, శ్రద్ధా లేక, దాదాపు ఏభై లోపులా కనిపిస్తున్నాడు. ముదురు మొహంతో మోటగా ఉన్న ఈ వ్యక్తి ఎవరు? తను ఎప్పుడూ ఈ ఊళ్ళో చూడలేదే! ఓహో, కొత్తగా వచ్చిన ఈ డాక్టరుకి ఎవరేనా కావలసినవాళ్ళేమో అనుకున్నాడు రెడ్డి.

ఆ వచ్చిన వ్యక్తి విలాసంగా ఎంతో స్వతంత్రంగా ఓ కుర్చీ లాక్కుని కూర్చున్నాడు. అతను కూర్చున్నాక గాని డాక్టర్ మీనాదేవి తన కుర్చీలో కూర్చోలేదు. ''ఇదేవిటి డాక్టర్ మీనాదేవి అంతటిది ఇటువంటి అతి సామాన్యుడికి ఇంత గౌరవం ఇస్తుందేవిటి?'' అనుకుని ఆశ్చర్యపోయాడు రెడ్డి. అంతకంటే ఎక్కువే ఆశ్చర్యపోయాడు ఆ తర్వాత - ఆ వచ్చిన వ్యక్తిని తన భర్తగా మీనాదేవి తనకి పరిచయం చేసినప్పుడు.

మీనాదేవి భర్తను రెడ్డికి, రెడ్డిని భర్తకూ పరిచయం చేశాక, మీనా, ఆమె భర్త రంగస్వామీ, ఏవో మాట్లాడుకొంటుంటే రెడ్డి తన ఆలోచనల్లో తాను ఉన్నాడు.

కాకి ముక్కుకి దొండపండులా ఇంత అందమైన మీనాకి ఇంత కురూపి అయిన భర్తేవిటి? కరవున బోసిన బంగారంలా పచ్చని శరీరచ్ఛాయ, చెంపకి చేరడేసి కళ్లూ, తీర్చిదిద్దిన అవయవ సౌష్టవంతో, ఎర్రని జరీ అంచు చీరలో నుదుట కోలగా దిద్దుకున్న తిలకం, చెవులకి కెంపులు పొదిగిన దుద్దులూ, సుతారంగా చుట్టిన మెలిక సిగా, ఆ సిగలో నవ్వుతూన్న ఒకే ఒక తెల్లగులాబీ, మెళ్ళో ముత్యాలసరమూ - వీటితో చూడగానే ఇట్టే దిగ్భ్రాంతుల్ని చేసే ఈ పాతిక సంవత్సరాల సౌందర్యానికి ఈ రంగస్వామా ప్రేమపూజారి? తనలాంటి ఏ నాగరికుడో ఆక్రమించవలసిన స్థానాన్ని ఈ రంగస్వామి అన్యాయంగా అధిష్ఠించాడు. ఇదేదో మీనాదేవికి ఇష్టం లేకుండా పెద్దవాళ్ళు చేసిన సంబంధంలా ఉంది.... మరయితే ఇతని కంత గౌరవాన్ని ఎందుకిస్తుంది ఈమె?.... ఏమైనా ఇంత సౌందర్యవతిని తా నెక్కడా చూడలేదు. ఇదంతా సహజ సౌందర్యమే కాని, అలంకరణవలన వచ్చింది కాదు. ఇదే అలంకరణ నా భార్యకి చేస్తే ఇంత అందంగా ఉంటుందా? ఒక్కనాటికీ ఉండదు. ఏమైనా ఇటువంటి అపురూప లావణ్యవతిని, అందాలరాశిని పొందిన రంగస్వామి నిజంగా అదృష్టవంతుడు.

ఇలా ఆలోచిస్తూ ఆమె అందానికి సూదంటురాళ్ళలా ఆకర్షింపబడ్డ తన చూపుల్ని మరల్చుకోలేక సతమతమౌతున్న రెడ్డి, పక్కనున్న రంగస్వామి లేవడంతో, తనూ లేచాడు ఆలోచనలనుంచి తేరుకుని. "వస్తానండీ! స్టేషనుకి వెళ్ళి ఓ మిత్రుడిని కలుసుకోవాలి.... అక్కడనుంచి అవసరమైతే మద్రాసు వెళ్లాలి అతనితో. ఏదో ఇలాగే ఉంటాయి మా బిజినెస్ చేసేవాళ్ళ బ్రతుకులు. ఓ పద్ధతీ, ఓ ప్రోగ్రాం ఏం లేకుండా'' అంటూ రంగస్వామి బయలుదేరాడు. అతణ్ణి గుమ్మందాకా సాగనంపి వచ్చి తన కుర్చీలో కూర్చుంది మీనాదేవి.

ఎదురుగుండా కుర్చీలో కదలకుండా, వచ్చిన పనేమిటో చెప్పకుండా ఆ మట్టునే కూర్చున్నాడు రెడ్డి. మీనాదేవికి అతను ఉండడం కొంచెం ఇబ్బందిగా ఉంది. "వచ్చిన పనేమిటో పూర్తి చేసుకుని ఎంతసేపటికీ వెళ్ళడేమిటి బాబూ ఈయన!'' అంటూ మనస్సులో విసుక్కుంది. ఇతర పేషెంట్సుని చూడడం, వాళ్ళకి చీటీలు రాసి ఇవ్వడంలో నిమగ్నం అయిపోయినా, మధ్యమధ్య రెడ్డివైపు చూస్తూ అతనిని పలకరిస్తూనే ఉంది మీనాదేవి.

ఇంతలో పేషెంట్ల రద్దీ కొంత తగ్గాక, "మీనాదేవిగారూ!" అంటూ సంబోధించి అంతటితో ఆగిపోయాడు రెడ్డి. మీనాదేవి "ఏవిటి?" అన్నట్లు అతని కేసి చూసింది, అతని స్వరంలో వినిపించిన నూతన స్పందనానికి చకితురాలయి.

"అబ్బే, మరేం లేదు. మీరు 'ఊఁ' అంటే చాలు, తక్కినవన్నీ నేను చేసుకుపోతా" అన్నాడు రెడ్డి ఉత్సాహంతో ఆమె కళ్ళల్లోకి చూస్తూ. తను 'ఊఁ' అనడం ఏవిటి?.... అతని ఆంతర్యం ఏవిటి?.... మీనాకి చిరాకు వేయ సాగింది రెడ్డి ప్రవర్తన చూస్తే కాని, ఊళ్ళో పెద్దమనిషి కదా అని తమాయించు కుని ఊరుకుంది.

కొంచెంసేపాగి రెడ్డి చెప్పడం ప్రారంభించాడు:

ఆమె ఆ ఊరికివచ్చి ఎన్నో రోజులు కాకపోయినా ఈ కొద్దికాలంలోనూ ఎంతో సమర్థురాలైన డాక్టర్ అనే పేరు సంపాదించుకుంది అనీ, పట్నంలో అశేషజనానికి ఆమె అంటే అపరిచితమైన గౌరవం అనీ, అంతటి విద్యా వివేకాలున్న వ్యక్తిని పట్నంయొక్క ఉజ్జ్వల భవిష్యత్తుకి వినియోగించుకొనకుండా ఊరుకొనడం తగదనీ, అందుకే నలుగురు పెద్దలూ కలసి ఆమెను ఆ వార్డుకి కౌన్సిలర్‌గా నిలబెట్టడానికి నిర్ణయించుకున్నారనీ, వీలయితే ఆమెను చైర్మన్ కూడా చెయ్యాలని వాళ్ళు అనుకుంటున్నారనీ ఈ విషయం అంతా నచ్చచెప్పి ఒప్పించడానికే తనని వాళ్ళు సంపించారనీ చెప్పి ఆగాడు రెడ్డి.

అతని మాటలు వింటుంటే మీనాదేవికి ఆనందంతో ఒళ్ళు తెలియటం లేదు. నిజంగానా?.... తను కౌన్సిలర్ అవుతుందా? ఆ తర్వాత చైర్మన్ కూడానా?.... ఇంత మహా పట్నానికి.... హృదయంలోంచి పెల్లుబికివస్తూన్న సంతోషాన్ని అతికష్టంమీద ఆపుచేసుకుంటూ "ఈ రాజకీయాలూ పదవులూ, ఇవన్నీ నా కెందుకండీ? ఇందులో పడ్డానంటే ప్రాక్టీసు దెబ్బతింటుంది" అంది.

"అలా ఎందుకు కావాలి? మీ ప్రాక్టీసు దెబ్బతినక్కర్లేదు. తక్కినదంతా నేను చూసుకుంటాను. మీ అంగీకారం మాత్రం తెలపండి. అది చాలు."

"ప్రాక్టీసుగురించి ఆలోచన ఒక్కటే కాదనుకోండి కారణం. ఇంతమంది విద్యాధికులూ, పెద్దలూ ఈ ఊళ్ళో వుండగా నేను కౌన్సిలర్‌గా నిలబడడం ఏవిటి?" అంది మీనా టేబిల్‌మీదవున్న పేపర్‌వైట్‌ను ఇటూ అటూ దొర్లిస్తూ.

"అదేవిటండీ!.... వేరే ఎవరో అంటారు - మీరు విద్యాధికులు కాదా? ఇక పెద్ద లంటారూ?.... మీరూ ఒకమాటు కౌన్సిలర్ అయితే మాలాగే పెద్దల లిస్టులోకి మీరూ ఎక్కుతారు'' అన్నాడు రెడ్డి. ఇద్దరూ నవ్వుకున్నారు.

కాగితంమీద పెన్నుతో ఏవో పిచ్చిగీతలు గీస్తూ ''అది సరే అనుకోండి కాని...." అంది మీనాదేవి.

''ఏవిటి సందేహిస్తారు?''

"అహ! ఇందుకు మావారు ఏమంటారో? ఆయన సలహా తీసుకోందే నేను మీకు ఎట్టి సమాధానం ఇయ్యలేను."

''అదేవిటండీ?.... విద్యాధికులయిన స్త్రీ మీరు. మీరు కూడా సామాన్య స్త్రీ లాగా భర్త అనుజ్ఞకోసం వేచి ఉండాలా? ఈ మాత్రం స్వతంత్రమైన నిర్ణయం మీరు తీసుకోలేరూ? అందులో ఇది మీ స్వంత విషయం. పైగా, మీ అంతటి వ్యక్తికి ఇంకొకరి సలహా కావాలా?.... అందులో ఆయనది?''

"రెడ్డిగారూ! ఆ విషయం మీద మీరింక మాట్లాడకండి. మీరన్నట్లు పూర్తిగా అది నా స్వంత విషయం. ముఖ్యమైన ఏ నిర్ణయంకూడా ఆయన సలహా లేనిదే తీసుకోవడం నాకు అలవాటు లేదు. ఇందులోనూ అంతే. ఆయనతో సంప్రదిస్తేనేగాని నేను కౌన్సిలర్‌గా నిలబడేదీ లేనిదీ మీకు చెప్పలేను.''

మీనాదేవి కంఠంలోని తీవ్రతకి తెల్లబోయి వెంటనే సర్దుకుంటూ ''పోనీ అలాగే కానివ్వండి. మీ అంగీకారాన్ని ఆ తర్వాతే తెలియపరచండి. ఇంతలో పోయిందేముంది? వస్తా" అని లేచాడు రెడ్డి.

మోటార్ సైకిలు వెళ్ళిపోయిన చప్పుడు మీనాదేవి చెవులకి ఎంతో సుఖంగా వినిపించి, ఏదో పెద్ద బరువు దిగినట్లు 'హమ్మయ్య' అంటూ దీర్ఘంగా శ్వాస వదిలి కుర్చీలోంచి లేచింది.

రాత్రి భోజనాలు అయ్యాక ఆకులకి సున్నంరాసి చిలకలుచుట్టి అందిస్తూ, "ఈ చిన్న విషయానికి మీరు ఎందుకు ఒప్పుకోవడంలేదో నాకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది'' అంది మీనా రంగస్వామితో.

రంగస్వామి నవ్వుతూ ''నాకు అదే ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఇంత చిన్నదాని కోసం నువ్వు ఎందుకింత పట్టుదల పడుతున్నావో!'' అన్నాడు.

"అది కాదండీ! అన్ని విషయాలూ తనే చూసుకుంటాను అంటున్నాడుగదా ఆ రెడ్డిగారు! ఒక్క మీటింగు రోజున, ఎలక్షన్ రోజున ఉంటే చాలుట. అందువల్ల మనంపడే శ్రమకాని మనకు వచ్చే నష్టంకాని ఏమీ ఉండదు. పైగా, సంఘంలో కొంత హోదా పెరుగుతుంది. కొంత కాలక్షేపమూ అవుతుంది."

"ఇప్పుడీ ప్రాక్టీసుతో కాలక్షేపానికి లోటేం వచ్చిందో?"

"లోటని కాదండీ! ఇంటిపట్టున ఉండకుండా మీరు ఆ వరసని బిజినెస్‌లో తిరుగుతూంటే నాకు తోచడం లేదండీ అంటే కాపరానికి వచ్చిన కొత్తలో నన్ను మెట్రిక్ కి కట్టించారా? ఊళ్లోనే ఆడపిల్లల కాలేజి ఉంది సరదాగా చదువుతే ఏం పోయిందని పి.యు.సి. లో చేర్పించారా? ఫస్టుక్లాసు వచ్చిందని నాకు తెలియకుండానే మెడిసిన్‌కి అప్లికేషన్ ఫారమ్ తెప్పించి, అయిదేళ్ళు ఎంతలో తిరిగి వస్తాయి? మధ్యలో నేను వచ్చి చూస్తూ ఉంటానుకదా అంటూ నచ్చచెప్పి, ఒప్పించి, డాక్టరీ పేస్‌చేయించి, నీ ప్రాక్టీసుకి వీలుగా ఉంటుందంటూ ఈ ఊరు తీసుకువచ్చి మీ బిజినెస్ కూడా ఈ ఊరికి మార్చుకుని నా అభివృద్ధికి ఇంతగా దోహదం చేశారే - అటువంటిది కౌన్సిలర్ విషయంలో మీరెందుకింత విముఖత చూపిస్తున్నారో నా కర్థం కావడంలేదు."

"అదికాదు మీనా!"

"నేను మీరు చెప్పింది ఏది కాదన్నాను? మీరు కాదన్నది ఏం చేస్తానన్నాను? ఈ ఒక్క విషయంలోనూ, పోనీ అది ఏదో సరదాపడుతోందని మీరు ఎందుకు అంగీకరించకూడదా అని నాకు పట్టుకున్నది...."

"నీకు నిజంగా అంత సరదాగా ఉంటే అలాగే కానియ్యి. నేను ఎందుకన్నానంటే ఈ రాజకీయాలున్నాయి చూశావు - ఇందులో స్త్రీలు ప్రవేశించడం అంత శ్రేయస్కరం కాదు. ఒకవేళ ప్రవేశించినా, కొన్ని నియమ నిబంధనలు సడలించి ఎప్పుడూ తను నవ్వుతూ ఇతరుల్ని నవ్విస్తూ ఉండాలి. అది నీ వల్ల కాదని నాకు తెలుసు. అందుకే వద్దన్నాను."

"మీది మరీ విచిత్రమండీ! అంత ఏం ఉండదు."

"సరే కానియ్యి."

ఇన్నాళ్ళకి స్వతంత్రించి తనో పని చేయగలుగుతున్నాను కదా, అందు కాయనని ఒప్పించగలిగాను కూడా కదా అని, ఎంతో ఆనందించింది మీనాక్షి.

అనుకున్న ప్రకారం మీనాదేవి ఆ వార్డుకి కౌన్సిలర్‌గా ఎన్నిక అయింది. ఫలితాలు తెలిసిన రోజున మధ్య హాల్లో కూచుని ముగ్గురూ కాఫీలు తీసుకుంటూ ఉండగా "మొత్తంమీద మీరు అసాధ్యులండీ? మీనాక్షిని నెగ్గించి అన్నమాట నిలబెట్టుకున్నారు" అన్నాడు రంగస్వామి.

"నేను నెగ్గానంటే ఈ ఘనత అంతా రెడ్డిగారిదే. నా కోసం ఎంత శ్రమ పడ్డారు ఆయన! నిజానికి ఈ విజయం ఆయనది" అంది మీనా కృతజ్ఞతా సూచకంగా రెడ్డివైపు చూస్తూ.

"ఆ! ఇందులో నేను చేసింది ఏం ఉంది అండీ? ఆ పదవికి మీకు అర్హత ఉంది. మీరు నెగ్గారు. సంఘంలో గౌరవం ఉన్నవాళ్ళు పదవులు అలంకరించడం కంటే అందం ఏం ఉంది?" అంటూ కాఫీ కప్పు టీపాయ్‌మీద పెట్టి, సిగరెట్టు నోట్లో పెట్టి అగ్గిపెట్టెకోసం జేబులు తడుముకోసాగాడు రెడ్డి.

అతనికి అగ్గిపెట్టె అందిస్తూ "పదవులు అలంకరించాక అంతకుముందు సంఘంలో ఉన్న గౌరవాన్ని పోకుండా నిలబెట్టుకోవడం ఓ సమస్య కదా?" అన్నాడు రంగస్వామి అదోలా చూస్తూ.

"అలా ఎందుకు జరుగుతుందండీ?" అన్నాడు రెడ్డి గాలిలోకి ఉంగరాలు ఉంగరాలుగా పొగ వదులుతూ.

"ఊఁ - ఇంతవరకూ బాగానే జరిగింది" అంది మీనా.

"ఇక ముందు ఇంతకంటే బాగుంటుంది. ఎల్లుండే మన కౌన్సిలర్ల మీటింగూ టీపార్టీను. బహుశా ఆ పార్టీలోనే మిమ్మల్ని చైర్మన్‌గా ఎన్నుకోవడం కూడా జరగవచ్చు. అందుకు కావలసిన ప్రయత్నాలన్నీ నేను ఇంతకుముందే చేసి ఉంచానులెండి" అన్నాడు రెడ్డి.

"మీరింత నిస్వార్థంగా నా కోసం శ్రమపడుతూంటే ఏ విధంగా కృతజ్ఞత చెప్పుకోవాలో అర్థం కావడంలేదు" అంది మీనా.

"ఆ, దానికేం లెండి - మీరు ఎల్లుండి పార్టీకి మూడు గంటలకల్లా రెడీగా ఉండండి" అన్నాడు రెడ్డి.

"మీరు కూడా రండి పార్టీకి" అంది మీనా.

"మధ్య నే నెందుకు?" అన్నాడు రంగస్వామి.

మీనాక్షి బతిమాలసాగింది.

"అవిడ అంతగా అడుగుతున్నప్పుడు పోనీ రాకూడదూ?"

"నా కెక్కడ కుదురుతుందండీ?... పైగా, నే నివాళే బిజినెస్ పనిమీద బొంబాయి వెళుతున్నాను రిజర్వేషను కూడా అయిపోయింది" అన్నాడు రంగస్వామి.

"సరే, మీ ఇష్టం. నేను వస్తాను మీనాదేవీ! ఎల్లుండి మూడు గంటలకల్లా మీరు రెడీగా ఉండండి నేను కారు తీసుకుని వస్తాను. అదే, మా మిసెస్‌నికూడా తీసుకువస్తాను లెండి, మీకు కొంత కాలక్షేపంగానూ సాయంగానూ కూడా ఉంటుంది. మరి నేను వస్తా" అంటూ వెళ్ళిపోయాడు రెడ్డి.

అతణ్ణి గేటుదాకా సాగనంపి వచ్చి "రెడ్డి చాలా మంచివాడండీ!" అంది మీనాక్షి.

"ఊఁ - మొన్ననేదో సీరియస్ ఆపరేషను చేశావు. ఇపుడెలా ఉంది పేషెంటుకి?" అంటూ మాటమార్చాడు రంగస్వామి.

మీనాక్షికి మనస్సు చివుక్కుమంది.

మొన్నటికి మొన్నా అంతే "రెడ్డికి వీసమెత్తు అయినా స్వార్థంలేదండీ! నన్ను ఛైర్మన్ చెయ్యాలని చూస్తారేమిటి, మీరే ఛైర్మన్ కావచ్చుకదా అంటే, అదికాదు. అటువంటి స్థానాల్లో మీ వంటివారు ఉంటే వచ్చే అందం వేరు అంటూ ఏక పట్టుబడుతున్నాడు" అని చెబితే, తను చెబుతూన్నదేమీ పట్టించుకోకుండా వినీ విననట్లు తన వైపు కాగితా లేవో సరిచేసుకుంటూ కూర్చున్నారు.

ఇలా ఉంటున్నా రేమిటి? ఎందుకంత కోపం? తను వద్దు అంటున్నా వినిపించుకోకుండా కౌన్సిలర్ అయ్యాననా? నాకూ కొన్ని సరదాలు ఉంటాయనీ, నాకూ కొన్ని కోరికలు ఉంటాయనీ, కేవలం తన అభిప్రాయాల ప్రకారమే నడుచుకోడానికి నేనేం ఆటబొమ్మని కాదనీ అర్థం చేసుకోరేం?

ఈ మాత్రం దానికి ఏదో ఇంట్లో కాలక్షేపం చేస్తూన్న తనని చదివించడం ఎందుకు? డాక్టరుని చెయ్యడం ఎందుకు? తనకి స్థానాన్ని సంఘంలో సంపాదించి పెట్టడం ఎందుకు? తీరా, తనకి ఉత్సాహంవచ్చి ఏదో సంతోషంగా ఉండబోతే, తన ఉత్సాహంమీద నీళ్ళు జల్లి, తనేదో తలవంపులు తెచ్చే కానిపనేదో చేస్తున్నట్లు వెటకారంగా మాట్లాడడం, కావాలని నిర్లక్ష్యం చెయ్యడం

ఎందుకు?.... తను రెడ్డితో మాట్లాడుతున్నప్పుడు మొహం అంత చికాకుగా పెట్టడం దేనికి?.... ఇష్టం లేకపోతే "మీనా, వద్దు" అని చెప్పవచ్చుకదా? ఇంతకీ తనకి ఇష్టంలేని పని ఎప్పుడు చేశాను, ఏం చేశాను?

ఇలా అనుకుని కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగి అటు చూసింది. రంగస్వామి అప్పటికే కుర్చీలోంచి లేచి వెళ్ళిపోయాడు. బొంబాయి ప్రయాణానికి సిద్ధం అయిపోయి డ్రైవర్ని గేరేజిలోంచి కారు తియ్యమంటున్నాడు.

"మీకు ఇష్టం లేకపోతే కౌన్సిలర్ పోస్టుకి రిజైన్ చేస్తానులెండి!" అని గబగబా ఒక వాక్యం కాగితంమీద రాసి, ఆ కాగితం చీటీగా మడిచి వేనిటీబేగ్‌లో పెట్టుకొని గేరేజ్ దగ్గరికి తొందరగా అడుగు కదిపింది మీనాక్షి.

డ్రైవర్ని వద్దని తనే స్టీరింగు దగ్గర కూచుంది మీనాక్షి. రంగస్వామి ఇంక వెళ్ళు అంటున్నా వినిపించుకోకుండా ట్రైన్ వచ్చేదాకా ఆగింది. ట్రైన్ కదిలేదాకా ప్లాట్‌ఫారమ్‌మీద నిలబడి తనేదో చెబుతూంటే, ఆయనేం వినిపించుకోకుండా పేపర్లో తలదూర్చి కూర్చున్నారు. గార్డ్ విజిల్ వెయ్యగానే తన బేగ్‌లోంచి చీటీతీసి, ఆయన జేబులో పెట్టి ట్రైన్‌లో వెళుతూన్న ఆయనకి నవ్వుతూ చెయ్యి ఊపింది. కాని, రంగస్వామి జవాబుగా చెయ్యి ఊపలేదు. ట్రైన్ కనిపించినంత దూరం అలాగే చూస్తూ ప్లాట్‌ఫారమ్‌మీద నిలబడిపోయి, ఆ తర్వాత బరువైన హృదయంతో దీర్ఘంగా శ్వాసవదిలి వచ్చి కార్లో కూర్చుంది మీనాదేవి.

అనుకున్న రోజు సాయంత్రం మూడు అయేసరికల్లా రెడ్డి, కారు డ్రైవ్ చేసుకొని మీనాక్షి ఇంటికి వచ్చాడు. 'ఒక్కరే వచ్చారేం?' అన్న ప్రశ్నకి సమాధానంగా 'నా మిసెస్‌కి తలనెప్పిగా ఉందిట అందుకు రాలేదు' అని చెప్పాడు. "తీసుకురాపోయారా, మందు ఇద్దును" అంది మీనా. "ఈ టైములో కూడా మీకు కాస్త విశ్రాంతి లేకుండా మందులు ఇవ్వడం ఏవిటి, పోనిద్దురూ" అన్నాడు రెడ్డి.

రెడ్డి తొందర చెయ్యసాగాడు. లేచి ముఖం రుద్దుకుని బట్టలు వేసుకుని రెడీ అయింది మీనాక్షి. కారు తియ్యబోతూంటే 'ఇద్దరం ఒకచోటికే వెళ్ళబోతూంటే మళ్ళా మీకు వేరే కారు ఎందుకు, నా కారులో రండి' అన్నాడు రెడ్డి. పోనీ డ్రైవర్నైనా తీసుకువెళదాం అంటే అక్కర్లేదన్నాడు. మరీ అంతగా చెబుతూన్నప్పుడు కాదు కూడదంటే బాగుండదని వెళ్ళి అతని కార్లో వెనకసీటులో కూర్చోబోయింది మీనాక్షి. 'ఇలా ముందుకు రండి' అంటూ ముందు డోర్

తెరిచాడు రెడ్డి. కొంతసేపు తటపటాయించి తిరిగి ఇంట్లోకి వెళ్ళి వంటమనిషికి పనులు పురమాయించి, వాన వస్తే కిటికీ తలుపులు వెయ్యమని నౌఖరుకి చెప్పి, తోటమాలికి కావలసిన హెచ్చరికలుచేసి వచ్చి రెడ్డిపక్కన ముందు సీట్లో ముడిచి పెట్టుకుని ఇబ్బందిగా కూర్చుంది.

రెడ్డి నెమ్మదిగా డ్రైవ్ చేస్తున్నాడు.

‘‘ఎంత చదువుకున్నా ఏం ఉద్యోగం చేసినా ఆడదానికి గృహ నిర్వహణ బాధ్యతలూ, ఇల్లాలుగా నిర్వహించవలసిన కొన్ని ముఖ్యమైన పనులూ తప్పవు. పైగా, మీలాంటివారి మాట తీసెయ్యలేక మీటింగులూ విందులూ గోవిందులూ కూడా చూసుకోవాలి" అంది నవ్వుతూ మీనా దేవి.

"ఏవిటండోయ్! మొత్తంమీద మాకు గోవిందులు పెట్టేస్తున్నారు" అన్నాడు రెడ్డి నవ్వుతూ

ఆమె నవ్వి ‘‘అబ్బే. ఏదో యధాలాపంగా అన్నది లెండి" అంది.

‘‘ఆ రోజున మీ ముఖాభావం, మీవారి ముఖభంగిమా చూస్తే మీకు ఇష్టం లేదేమో, మీరు కౌన్సిలర్ కావడం మీ వారికి ఇష్టం లేదేమో అని భయపడ్డాను సుమా అండి!" అన్నాడు రెడ్డి ఓరకంటితో మీనాక్షిని చూస్తూ.

మీనా తల ఒంచుకొని చేతినున్న బంగారపు గాజులు తీస్తూ తొడుగుతూ "నిజానికి మా వారికి ఇపుడూ ఇష్టం లేదు. నాకే సరదాగా ఉండి ఆయనని బలవంతంగా ఒప్పించాను. మా దాంపత్య జీవితంలో ఆయనకి ఇష్టంలేని పని నేను చెయ్యడం ఇదే మొదటిది" అంది.

రెడ్డి పరిశీలనగా ఆమె ముఖం కేసి చూశాడు

"కొత్తలో మిమ్మల్ని చూస్తే ఇలా సరదాగా ఉంటారనుకోలేదు" అన్నాడు రెడ్డి.

"అప్పుడేదండి, మీరు కొత్తకదా? మీ రెలాంటివారో తెలియదు."

‘‘పోనీ, ఇప్పుడు తెలిసిందా నేను ఎలాంటివాణ్ణో?"

"భలేవారండి!" కిలకిలా నవ్వింది మీనా.

ఊరుదాటి తారు రోడ్డుమీంచి మెత్తగా జారిపోతోంది కారు. కారు స్లిట్ లోంచి చల్లని గాలివచ్చి చెంపల్ని ముద్దెట్టుకుని ముంగురుల్ని సవరించి అతి ప్రియమైన వ్యక్తిలాగ హాయిని కలిగిస్తోంది. పరధ్యానంగా ఏదో ఆలోచిస్తూ

కారు డోర్ మీద చెయ్యి వేసుకుని ఆకాశంవైపు చూస్తున్న మీనాక్షి, కారు ఊరు దాటి వచ్చేస్తోందన్న సంగతినే గ్రహించలేకపోయింది.

ఆకాశంలో చిన్న చిన్న మేఘాలన్నీ ఒక్కచోటికి చేరుకొని పెద్ద పెద్ద నల్లని రాక్షసులులా రూపుకడుతున్నాయి. వాటిని చూస్తూంటే మీనాకి చిన్నప్పటి తన భయాలు గుర్తుకు రాసాగాయి. వేసవి కాలంలో అమ్మపక్కని పెరట్లో పడుకున్నప్పుడు, ఓ రాత్రివేళ మెళకువవస్తే, మదురుగోడ దగ్గరున్న జామి చెట్టు నల్లని రాక్షసుడిలాగా, గాలికి ఊగే కాయలు ఆ రాక్షసుడి చెవులకి ఉండే కుండలాల్లాగా అనిపించి భయంతో అమ్మని లేపి కూర్చోపెట్టేది. చిన్నచప్పుడు విన్నా దొంగాడు కన్నం తవ్వుతున్నాడు అనుకోవడం, క్రినీడలో ఉన్న ప్రతి తడపనీ పాము అనుకోవడం. అవన్నీ ఇప్పుడు తలచుకుంటే నవ్వు వస్తుంది.

"వాన వచ్చేలాగ ఉందండీ!" అంది రెడ్డితో.

''రానీండి, మనకేం భయం?' అన్నాడు నిశ్చలంగా రెడ్డి.

ఇంతలో చిలక ఒకటి ''కయ్! కయ్!" మంటూ అరిచి, జామిచెట్టుని ఉన్న పండుని ముక్కుతో పట్టుకుని పండుతోసహా ఎగిరిపోవాలని ప్రయత్నం చేసింది. కాని, పాపం, దాని ప్రయత్నం ఫలించలేదు. ఫలం జారిపోయింది. అదిచూచి మీనా నవ్వుకుని ''ఈ చుట్టూ జామితోటలు కాబోలు'' అంది రెడ్డితో.

రెడ్డి పరధ్యానంగా ''ఊఁ! అన్నాడు.

ఇంతలో సన్నని తుంపర పడసాగింది. మీనా గ్లాస్‌డోర్ వెయ్యబోతే బెట్టుగా ఉండి అది పడలేదు. దాంతో ఓ చేత్తో స్టీరింగ్ నడుపుతూనే రెడ్డి ఆమె మీదకి ఒంగి డోర్ వేసే వంకతో ఆమెకు కావాలని తగిలాడు మీనా ఇంకా ఒదిగి కూర్చుంది.

''మనం వూరుదాటి వచ్చేశామేమో," అంది మీనాక్షి. ''అవును. అదిగో వూరుబయట అక్కడ కనిపిస్తున్న మ్యునిసిపల్ ట్రావెలర్స్ బంగళాలోనే పార్టీ. మనం ఇప్పుడు అక్కడికే వెళ్ళాలి" అన్నాడు రెడ్డి. కొంచెంసేపు వూరుకొని "మీవారు ఎంతవరకు చదువుకున్నారు?" అని ప్రశ్నించాడు రెడ్డి.

''ఆయనకి చదువు ఎందుకండి?''

"అంటే?"

"డిగ్రీ అంటే లేదుకాని ఆయనకి రాని భాష అంటూ లేదు. తెలియని సంగతంటూ లేదు. సంసార బాధ్యతా బిజినెస్ వ్యవహారాలూ చిన్నప్పుడే మీద పడి ఆయనని చదువుకోకుండా చేశాయి. అందుకే నువ్వైనా చదువుకో అని బలవంతంగా నన్ను చదివించారు."

"అయితే, అందంలోనే కాకుండా చదువులోకూడా ఆయన మీకంటే తక్కువే అన్నమాట?....నేననుకున్నానులెండి, ఇదేదో పెద్దవాళ్ళు బలవంతంగా చేసిన పెళ్ళికాని మీకు ఇష్టమై చేసుకున్నది కాదని ''

''కాదండీ!....నాకు ఇష్టమయే చేసుకున్నా.''

రెడ్డి నవ్వి ''ఆడవాళ్లంతా ఇంతేలెండి - తప్పనిదాన్ని ఆనందంగా స్వీకరిస్తారు. నిజానికి మీకు చాలా అన్యాయం జరిగింది. మీలాంటి అందమైన విద్యాధికురాలికి అనుకూలుడైన భర్త కాకపోవడం విచారకరమే!.... లోకంలో ఇలాగే జరుగుతాయి. ఇప్పుడు నాకు చూడండి - ఆమె కాకుండా ఏ మీలాంటి అందగత్తో నా భార్య అయితే, పువ్వుల్లో పెట్టి పూజించకపోదునా?" అంటూ ఓరగా చూశాడు మీనాక్షి కేసి.

మీనా ఆ మాటలకి కళవళపడి ఏదో చెప్పబోయింది. కాని, కంఠం పూడుకుపోయి మాట బైటికి రాలేదు.

ఆమె మౌనాన్ని అంగీకారంగా భావించి ''మీనా! ఈరోజు మన జీవితంలో ఎంతో మధురమైంది. ఈ చల్లని సమయంలో ఏకాంతంగా ఎగిరిపోతున్న మనమిద్దరం - ఇద్దరం విద్యారూపాల్లో సమానమైన స్థాయికలవాళ్ళం. ఈ మధుర క్షణంకోసం నిన్ను చూసిన మొదటి రోజునుంచీ ఎంత కాంక్షతో వేచివున్నానో!" అన్నాడు ఉద్రేకంతో రెడ్డి.

మీనా ముఖం అంతా, కోపంతో ఎర్ర మందారంలా జేవురించి "ఇదా నీ ఆలోచన?.... ఇందుగా నన్ని ఎలక్షన్లు అంటూ దింపింది? చాలు, నీ అసలు రూపం తెలియక మోసపోయాను. ఆయన అంటూంటే అర్థం చేసుకోలేకపోయాను. ఆపు-కారు ఆపు!'' అంటూ గర్జించింది.

రెడ్డి అంతలోనే సర్దుకుంటూ ''మీనాదేవిగారూ!.... ఇంత మాత్రానికే అంత కోప పడడం దేనికి? నా మనస్సులో ఉన్నదేదో చెప్పాను - ఇష్టం అయితే ఒప్పుకోవచ్చు - లేదా నా కిష్టం లేదనవచ్చు. ఇంత మాత్రానికే అంత అల్లరి దేనికి?'' అన్నాడు తాపీగా.

''ఛీ తుచ్ఛుడా! .... నీలాంటి దొంగ త్రాచు లీ సంఘంలో ఉండడం మూలానే నాలాంటి స్త్రీలు చొరవగా సమాజం మధ్యలోకి రాలేకపోతున్నారు. ఆడదాని శీలాన్ని ఎంత తేలికగా జమకట్టావు? మారే కాలంతో మారలేని నాలాంటి పిరికిపందలు కాదు, ధైర్యవంతులయిన యువతులు తమ కాలి చెప్పులతో, లోకం మారుతున్నా బుద్ధులు మారకుండా వున్న నీలాంటి గుంటనక్కలకి బుద్ధి చెప్తారు. అయినా, వాళ్ళదాకా ఎందుకు? ఆ బుద్ధి నేనే చెప్తాను - కారు ఆపుచెయ్యకపోయావంటే'' అంటూ ఉరుము ఉరిమినట్లు అరిచింది మీనాక్షి.

అప్రతిభుడై కారు ఆపుచేశాడు రెడ్డి.

విసురుగా డోర్ తీసుకుని దిగి, ఆ దారిన వెళుతూన్న రిక్షాని పిలిచి అందులో ఎక్కి వెనక్కి పోనిమ్మని, భర్త హెచ్చరికనీ, భర్తకి తాను చీటి ద్వారా ఇచ్చిన హామీని తలుచుకుని అవమానంతోనూ సంతృప్తితోనూ కూడిన మిశ్రమ భావాలతో వెళ్ళిపోయింది మీనాక్షి. వెళ్ళిపోతున్న మీనావేపే చూస్తూ నిట్టూర్చాడు రెడ్డి, ఎరని తప్పించుకొని, ఎగిరి నీటిలోపడి పారిపోతూన్న అందమైన చేపకేసి నిస్సహాయంగా చూసే జాలరిలాగ బాధగా బరువుగా. *

(జయశ్రీ - '70)